
Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας

Τόμ. 16 (2006)

Κοινωνικό κεφάλαιο

Lee, Eun-Jeung, Korea im demokratischen aufschwung: Politische kultur und kulturdiskurse

Γιώργος Μονογιούδης

doi: [10.12681/sas.899](https://doi.org/10.12681/sas.899)

Copyright © 2015, Γιώργος Μονογιούδης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Μονογιούδης Γ. (2015). Lee, Eun-Jeung, Korea im demokratischen aufschwung: Politische kultur und kulturdiskurse. *Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας*, 16, 364–366. <https://doi.org/10.12681/sas.899>

βραίων της Θεσσαλονίκης αλλά και ένα εγχειρίδιο πολιτικής ιστορίας. Η ενδεδειγμένη έρευνα σε αρχειακό υλικό της περιόδου και, κυρίως, η παρουσίαση εκλογικών αποτελεσμάτων τα οποία δεν υπήρχαν σε κάποιο επίσημο αρχείο του κράτους, το καθιστά πρωτότυπο και ενδιαφέρον όχι μόνο για τους πολιτικούς επιστήμονες αλλά για όποιον ενδιαφέρεται για σημαντικά ιστορικά και πολιτικά γεγονότα τα οποία παραμένουν ακόμη θολά.

Αναστασία Καφέ

Lee, Eun-Jeung, *Korea im demokratischen Aufschwung. Politische Kultur und Kulturdiskurse*, Leipziger Universitätsverlag, 2005, σελ. 246

Αν και σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου αποτελεί τη δωδέκατη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου, η Κορέα¹ εξακολουθεί να είναι μια σχετικά άγνωστη χώρα στο ευρύ ευρωπαϊκό κοινό. Με βάση τη διαπίστωση αυτή, η συγγραφέας του παρόντος τόμου, Eun-Jeung Lee, αποσκοπεί στην περαιτέρω εξοικείωση του γερμανόφωνου κοινού με τις σημαντικότερες πτυχές της πολιτικής κουλτούρας της πατρίδας της.

Προκειμένου να καταστεί το εν λόγω εγχείρημα εφικτό, αφιερώνει, όπως θα καταδειχθεί στη συνέχεια, μεγάλο αριθμό κεφαλαίων του βιβλίου της σε διάφορους παράγοντες και γεγονότα που επέδρασαν καταλυτικά στη διάμορφωση του κορεατικού αξιακού συστήματος. Γι' αυτόν τον λόγο, επιλέγει να παραθέσει το κείμενό της γύρω από τρεις θεματικές ενότητες-άξονες που ταυτόχρονα συνιστούν τη βασική δομή των περιεχομένων του τόμου.

Πιο συγκεκριμένα, το πρώτο κεφάλαιο που φέρει τον τίτλο 'Εξέλιξη και αλλαγή', επιχειρεί να σκιαγραφήσει το ιστορικό, κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο εντός του οποίου διαμορφώθηκε η πολιτική κουλτούρα της Κορέας. Αρχικά, λοιπόν, παρατίθεται μια σύντομη ιστορική αναδρομή, η οποία λειτουργεί και ως εισαγωγή. Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης καθίσταται γρήγορα σαφές ότι τόσο η ιαπωνική κατοχή της περιόδου 1910-1945 όσο και ο εμφύλιος πόλεμος (γνωστός και ως 'πόλεμος της Κορέας') που ακολούθησε τη συνθηκολόγηση της Ιαπωνίας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, επέδρασαν αποφασιστικά στην πολιτική κουλτούρα της χώρας. Στα δύο αυτά γεγονότα αντιστοίχως, μπορούν να ανιχνευθούν τα πρώτα ψήγματα εχθρότητας προς την Ιαπωνία και ενός ευρέως διαδεδομένου αντικομμουνισμού και εθνικισμού μεταξύ των πολιτών της Δημοκρατίας της Κορέας.

Στη συνέχεια, η συγγραφέας αφιερώνει σημαντικό μέρος του πρώτου κεφαλαίου στη φιλοσοφία του κομφουκιανισμού και στην επιρροή που αυτός είχε στον μεταπολεμικό εκσυγχρονισμό της χώρας. Η Eun-Jeung Lee πιστεύει ότι ο κομφουκιανισμός –δεδομένης της ευρείας αποδοχής του από την κορεατική κοινωνία– ερμηνεύθηκε πολλές φορές με διαφορετικό τρόπο από την εκάστοτε δικτατορική αρχή προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της. Τέλος, το πρώτο κεφάλαιο ολοκληρώνεται με την παράθεση ενός κειμένου που αφορά την εξέλιξη της πρωτεύουσας, Σεούλ. Ο αναγνώστης μαθαίνει λοιπόν ότι τα συνεχή μεταναστευτικά ρεύματα από την υπόλοιπη χώρα σε συνδυασμό με τα γιγαντιαία οικιστικά προγράμματα των δικτατόρων του 20ου αιώνα οδήγησαν στη δημιουργία μιας σύγχρονης ασιατικής πόλης, ο μητροπολιτικός χώρος της οποίας απαριθμεί περί τα 22 εκατομμύρια κατοίκους.

Το επόμενο κεφάλαιο του τόμου διεισδύει στην ουσία του θέματος και ασχολείται με δύο πολύ βασικές παραμέτρους της κορεατικής πολιτικής κουλτούρας. Η πρώτη αφορά το αποκαλούμενο ‘σύνδρομο του Park Chung Hee’, δηλαδή την απήγηση που εξακολουθεί να απολαμβάνει η προσωπικότητα του εν λόγω δικτάτορα είκοσι περίπου χρόνια μετά τη δολοφονία του. Η συγγραφέας εξηγεί εν προκειμένω ότι οι παραδόσεις του κομφουκιανισμού σε συνδυασμό με τα θλιβερά γεγονότα της σύγχρονης ιστορίας της Κορέας, συνέβαλαν καθοριστικά στη διαμόρφωση της εικόνας του ιδεατού ηγέτη ο οποίος, διαθέτοντας ιδιαίτερα ηθικά χαρίσματα, είναι σε θέση να εξασφαλίσει οικονομική ευμάρεια εντός ενός κοινωνικοπολιτικού κλίματος τάξης και ειρήνης.

Η δεύτερη παράμετρος της κορεατικής πολιτικής κουλτούρας αφορά ένα καθόλα σύγχρονο θέμα, αυτό της πολιτικής μέσω του διαδικτύου. Αναφερόμενη σε όρους όπως ‘e-democracy’ και ‘e-politics’, η Eun-Jeung Lee δεν διστάζει να κάνει λόγο στον τίτλο του εν λόγω κεφαλαίου για ‘πέμπτη εξουσία’. Το επιχειρημά της στηρίζεται στην παρατήρηση ότι σε τρεις εκλογικές αναμετρήσεις που έλαβαν χώρα μετά το 2000, υπήρξε μαζική κινητοποίηση και πολιτικοποίηση των πολιτών μέσω ιστοσελίδων-forums. Η δραστηριότητα αυτή οδήγησε σε μαζικές πορείες εκατοντάδων χιλιάδων ατόμων που εξέφρασαν με αυτόν τον τρόπο την αντίθεσή τους στις εκάστοτε προεκλογικές εξαγγελίες. Συνοψίζοντας, η συγγραφέας επισημαίνει ότι το διαδίκτυο οδηγεί στη δημιουργία μιας online κοινής γνώμης, η οποία επιτρέπει την ελεύθερη έκφραση εναλλακτικών πολιτικών συζητήσεων.

Τέλος, το τρίτο μέρος του τόμου ασχολείται με μια σειρά συζητήσεων που

αφορούν την εξέλιξη της κορεατικής πολιτικής κουλτούρας στο απώτερο μέλλον. Πώς μπορεί να συμβάλει ο κομφουκιανισμός στη διαμόρφωση μιας νέας κορεατικής ταυτότητας; Είναι εφικτή η καλύτερη κατανόηση μεταξύ των δύο κορεατικών λαών μέσω του κινηματογράφου; Μπορεί να θεωρηθεί η Κορέα ως η νέα πολιτισμική δύναμη της Ανατολικής Ασίας; Με την παράθεση των αντιτιθέμενων επιχειρημάτων ως προς τα ερωτήματα αυτά, η Eun-Jeung Lee ολοκληρώνει τη γενική της θεώρηση για την κορεατική πολιτική κουλτούρα.

Γιώργος Μονογιούδης

Σημείωση

1. Η συγγραφέας σχολιάζει εξ αρχής ότι ο όρος 'Κορέα' αφορά στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων τη 'Δημοκρατία της (Νότιας) Κορέας', ενώ όποτε κριθεί αναγκαίο, προβαίνει στη διάκριση αυτής με τη 'Λαοκρατική Δημοκρατία της (Βόρειας) Κορέας'.